

Tidsskriftboikott av russiske forskere?

Foto: Vay Images.

Et medisinsk tidsskrift har besluttet å nekte forskere fra Russland adgang. – Et uttrykk for solidaritet, sier redaktøren, ifølge forskerforum.no.

Norge og en rekke andre land har som kjent fryst vitenskapelig samarbeid med russiske institusjoner. Det er imidlertid få vitenskapelige tidsskrifter som har satt foten ned for forskningsartikler fra Russland.

Men minst ett tidsskrift, Journal of Molecular Structure, som utgis av storforlaget Elsevier, har bestemt seg for at de ikke lenger vil vurdere manuskripter fra forskere som jobber ved russiske institusjoner.

Redaktør Rui Fasto begrunner boikotten med at invasjonen av Ukraina er et folkerettsbrudd.

– Vår beslutning opprettholdes til internasjonal lov er gjeninnført, sier han.

Han understreker han at det ikke er russiske forskere de boikotter, bare dem som jobber ved institusjoner i Russland.

– Det er ikke rettet mot russiske forskere, som absolutt fortjener all vår ærbødighet og respekt, men mot russiske institusjoner.

Til Science sier han at dette er et «uttrykk for solidaritet til alle menneskene som er berørt av konflikten».

Elsevier vil ikke gi noe tall på hvor mange tidsskrifter som har tatt et slikt standpunkt, men sier det er «veldig lavt».

Forlaget vil ikke ta noe standpunkt til boikott av artikler fra Russland, men overlater til tidsskriftene selv å avgjøre dette.

Selskapet Claviate, som driver databasen Web of Science, har imidlertid kunngjort at de avslutter all kommersiell virksomhet i Russland. Databasen Web of Science viser blant annet hvor mye artikler blir sitert. Selskapet har også bestemt seg for at de ikke lenger skal vurdere nye tidsskrifter fra Russland og Hviterussland til Web of Science.

Rådet for unge forskere i Ukraina har skrevet brev til Elsevier og Claviate. Der ber de om at russiske tidsskrifter fjernes fra databasene og at russiske forskere ikke lenger skal få sitte i tidsskriftenes redaksjonskomiteer.

Russiske myndigheter har på sin side fjernet et krav om offentlig finansierte forskning i Russland skal publiseres i anerkjente, internasjonale tidsskrifter.

Naturen gjorde folk mindre depriment

Foto: Vay Images.

De som tilbrakte mer tid i grøntområder under pandemien, rapporterte om mindre depresjon og angst, skriver forskning.no.

Det tok ikke lang tid etter at koronaviruset først ble oppdaget i den kinesiske byen Wuhan i desember 2019 før smitten hadde spredd seg. På kort tid preget pandemien hele verden og tiltak ble

iverksatt for å få ned smitten, og det ikke uten konsekvenser.

En rekke mennesker sto ikke bare i fare for å miste nære og kjære, men også redselen for å miste jobben, sosial kontakt og den normale hverdagen vokste.

Pandemien preget altså ikke bare den fysiske helsen i form av selve sykdommen, men også den psykiske helsen til mange.

Pandemiens påvirkning på den psykiske helsen ble raskt et tema hos forskerne.

Nå viser en ny studie gjort av amerikanske forskere at de som hadde bedre tilgang til grøntområder i løpet av det første året av koronapandemien rapporterte betydelig mindre depresjon og angst.

Dersom man hadde grøntområder like utenfor hjemmet, kunne se ut av vinduet mot en park eller til og med dersom man bare hadde en grønn potteplante på stuebordet ville det bedre den psykiske helsen under pandemien, ifølge forskerne.

Ifølge en teori, kjent som «biofilhypotesen», har mennesker en medfødt tendens til å bruke grønne områder.

Det beroligende miljøet påvirker stresshormoner på en måte som kan få oss til å føle oss friskere, forklarer en av forskerne bak studien Colleen E. Reid i en pressemelding.

– Ideen er at vi har utviklet oss med naturen, og bare i den siste tiden har vi levd i betongjungelen, sier Reid videre i pressemeldingen.

Førsteamanuensis i friluftsliv ved Høgskulen i Volda, Helga Synnevåg Løvoll, mener naturen bidrar til mer enn å senke stress.

Hun har forsket mye på positive følelser, opplevelser og motivasjon knyttet til friluftsliv. Løvoll er også opptatt av estetikken, alt det vakre vi har rundt oss i naturen.

– Dersom man lærer seg å legge mer merke til det estetiske aspektet ved naturen kan det røre ved følelser som er viktige for vår moral og orientering i livet.

Løvoll sier at dette også godt kan skje ved et kulturarrangement, og at forskning viser at det oftest skjer i møte med natur.

Opplevelsene kan gi en forståelse av at man er en del av noe større enn seg selv, forteller hun.

Studien er basert på data hentet fra spørreundersøkelser gjort fra november 2019 til januar 2021 på deltakere i ulike nabolag i Denver i USA, samtidig som forskerne hentet inn satellittbilder som viser deltakernes nærhet til grøntområder.

Referanse: Colleen E. Reid mfl. Perceptions of green space usage, abundance, and quality of green space were associated with better mental health during the COVID-19 pandemic among residents of Denver. Plos one, 2022. Doi.org/10.1371/journal.pone.0263779

Vil ikke love mer til formidling

Foto: NTB Kommunikasjon, Statistisk sentralbyrå

Ekspertutvalg foreslår en egen indikator for formidling, men statsråd Ola Borten Moe er lunken.

– Hvis du er forsker. Skal det da være slik at siden du ikke får ekstra betalt for akkurat dette, er det ikke viktig, og jeg gidder ikke holde på med det? Det er ikke sann. Det bør i hvert fall ikke være sann, sa forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe (Sp) om formidlingsdelen av forskningen, da han 30. mars tok imot rapporten om akademisk ytringsfrihet, NOU 2022: 2 (Norges offentlige utredninger), med undertittel: «God ytringskultur må bygges nedenfra, hver dag».

Ekspertgruppen mener at formidling i større grad må likestilles med de to andre

samfunnsoppdragene, forskning og undervisning. Kierulf-utvalget mener at det må jobbes med god formidlingskultur ved utdanningsinstitusjonene, og foreslår en egen formidlingsindikator og lovfesting av opplæring i akademisk frihet.

Forsknings- og høyere utdanningsminister, Ola Borten Moe (Sp), er skeptisk til å sette inn tiltak for formidling.

– Det kan ikke være slik at hver gang noen skal gjøre det som egentlig er jobben deres, som man allerede får betalt for, skal en ha enda mer betalt for det, sier han til Khrono.

Moe uttrykker ellers at han liker rapporten:

– At verdier som ytringsfrihet betyr noe for oss er blitt veldig mye tydeligere de siste månedene. Nå er det krig i Europa igjen. Det er også en verdikrig. Det er kanskje lett å tenke at ytringsfrihet, menneskerettigheter, fred og frihet er en selvfølge. Ikke minst i et mett samfunn som vårt eget, men det er ikke det, sa han.

Rekordmange eldre har tatt influensavaksine

Foto: Vgny Images

Fire av ti har tatt vaksine mot influensa denne sesongen. Blant dem over 65 år er antallet nesten det dobbelte. Det kan komme godt med dersom en influensa-

bølge er på vei, heter det i en pressemelding fra Apotekforeningen 23. mars.

I undersøkelsen gjennomført av Norstat, oppgir 75 prosent av de over 65 år at de har tatt vaksinen mot sesonginfluensa høsten 2021/vinter 2022. Ifølge FHI var vaksinationsdekningen blant personer over 65 år, 59 prosent i sesongen 2020/2021.

– Undersøkelsen viser at kvinner og de over 65 år er «flinkest» til å følge myndighetenes anbefaling om å ta influensavaksine hver sesong. Da er sannsynligheten for å bli alvorlig syk også redusert, spesielt hvis det kommer en influensabølge nå, sier Hanne Andresen, fagdirektør i Apotekforeningen.

Fordi vi ikke har hatt en «vanlig» influensasessong der rundt 100 000 smittes årlig, er det lav immunitet i befolkningen.

– Det har vært en rolig influensasessong hittil, men nå viser rapportene fra Folkehelseinstituttet at flere laboratorieprøver slår ut på influensa, sier Andresen.

Kombinasjonen av lav immunitet i befolkningen og intensiteten i årets virusvariant skaper uro hos Folkehelseinstituttet (FHI), skriver nrk.no.

– Av denne grunnen er det derfor uro for at det neste influensautbruddet kan bli omfattende med mange syke, sier lege ved FHI, Trine Hessevik Paulsen, til nrk.no.

Ifølge Norstat-undersøkelsen oppgir flesteparten (45 prosent) at de har tatt influensavaksinen hos fastlegen sin eller på et legesenter. Rundt 1 av 4 har tatt influensavaksinen i regi av jobben (23 prosent), 16 prosent har tatt den på kommunens vaksinasjonssenter og 15 prosent oppgir at de har tatt influensavaksinen i et apotek.

Et representativt utvalg på 1017 personer er spurt, hvorav 229 var over 65 år. Undersøkelsen ble gjennomført av Norstat, på oppdrag fra Apotekforeningen, i uke 9.

maxfac – vi gjør implantat-Norge billigere!

Fra kr 495

- Resorberbar kollagenmembran
- 100% hydroksyapatitt
- Utmerket volumstabilitet

Fra kr 890

- Kollagenmembran
- Ca 4 mnd resorpsjonstid

Fra kr 1.995

- SLA-overflate
- 1,4% failure-rate
- Fullverdig implantatprotetikk

OSSTEM
Verdens 6. største implantatprodusent

3,89%
Oljefondets eier-
andel i Osstem